

• S • G • B • T • B •

• T • G • G • T •

z. B. A. h

W. A.

J. q. 259.

DISPUTATIO DECIMATERTIA 13
In Augustanam Confessionem,

continens

ANTIΘΕΣΙΝ ARTICULI III.

De

CHRISTO ME-
DIATORE,

Proposita

In Electorali Academia wittenbergensi,

P R Æ S I D E

JACOBO MARTINI, SS. Th.

D. & Prof. Primario, Facult. Theol. Seniore,

Templi Arcis Præposito, ac p. t.

Academiae Rectore,

R E S P O N D E N T E

M. JOHANNE CASPARO ROHRBACHIO,

Segnicensi Franco.

Habebitur in Auditorio Collegii veteris

ad diem 15. Februarii.

WITTEBERGÆ,

Typis Hæredum SALOMONIS AVERBACH,

ANNO M DC XXIX.

DISPUTATIO DE
In Augustinam Confessionem
ARTICULI III
DE
CHRISTO ME
DIATORE
In Electorali Academia Wirtembergensi
P R A E S I D E
JACOBO MARTINI SS. TH.
D. & Prof. Primario Facult. theol. Seniore
Tempor. Atque Praesid. ac p. c.
Academiae Rectori
RESPONDENTE
M. JOHANNI CASP. RO. ROTHMACHNO
Seniore Medico
Habebatur in Auditorio Collegii vrbani
ad S. Martini
WITTEBERGAE
Typis Hieronymi SALOMONIS AVERBACH
Anno M DC XXIX

Continuatio.

Rrores Pontificiorum Jesuitarum in loco de Persona Christi vidimus hactenus, consequens nunc est, ut, quomodo in doctrina de Officio Christi iidem hallucinentur, scrutemur.

THESIS I.

UT *Andreas Osiander* Justificationem hominis tantum ad Divinam Christi naturam retulerat, ita circa annum 1551. in alteram contrariam partem *Franciscus Stancarus*, Italus Mantuanus, & in Germania aliquandiu professus Theologiam, delapsus, contendebat, *totum Redemptionis opus in Christo tantum ad ipsius Humanam Naturam referendum esse.*

II. Quanquam Jesuitæ videri velint hanc perversam opinionem rejicere & damnare, uti *Bellarminus* contra illam disputat *lib. 5. de Christo cap. 2.* Veruntamen, quicquid etiam excipiant, planè eundem errant errorem, asserentes & contra nos defendere molientes, *Christum Mediatorem esse tantum secundum Humanam Naturam.*

III. *Bellarminus* l. d. id discriminis esse docet inter sententiam *Stancari* & Pontificiorum, quòd Pontificii statuunt, opera Mediatoris esse opera suppositi divini, proindeq; ipsum Mediatorem, sive principium Quod operatur opera Mediatoris, non esse Deum solum, vel Hominem solum, sed utrumq; simul, hoc est, Verbum Incarnatum, sive Deum humanatum: Principium autem, Quo illa opera à Mediatore fiebant, esse naturam Humanam, non Divinam. Tametsi enim Deus incarnatus erat, qui orabat, patiebatur, obediebat, satisfaciebat, tamen hæc omnia faciebat secundum formam servi, non secundum formam Dei; Contra verò *Stancarus* opinetur, opera Me-

diatoris esse opera suppositi-humani, & sic apertissimè deflectat ad Nestorianismum, cum voce quidem fateatur unam personam in Christo, re ipsa autem ponat duas, sicq; evacuet planè Mysterium Redemptionis.

IV. Quod sic probat Bellarminus: Quicumque docet, solam naturam humanam egisse opera satisfactoria, ille statuat oportet, humanam naturam per se existere, esseq; suppositum à divino supposito distinctum: Ratio: quia agere est suppositorum; Atqui Stancarum docet, solam naturam humanam egisse opera satisfactoria; Ergo, Stancarus statuat oportet humanam naturam per se existere, esseq; suppositum à divino supposito distinctum & sic duo supposita in Christo; quæ est ipsissima hæresis Nestorii.

V. Verùm callidum hinc Sophistam agere Jesuitam ex eo liquet: quòd sub posita majore subsumere, & argumentari contra ipsum eodem modo possum: Quicumque docet solam naturam humanam egisse opera satisfactoria, ille statuat oportet, humanam naturam per se existere, esseq; suppositum à divino supposito distinctum; Atqui Bellarminus, Becanus & cæteri Jesuitæ docent, solam humanam naturam egisse opera satisfactoria &c. Ergo &c. Si ergo Stancarus Nestorianismi insimulandus; utique illius æquè accusandi sunt Jesuitæ.

VI. Minorem probo: Sic enim loquitur Bellarminus d. I. cap. 3. *Alius error est eorum, qui contendunt, Christum exercere officium Mediatoris secundum utramq; Naturam*: Ergo credit Bellarminus, Christum Mediatorem esse tantum secundum humanam naturam. Quod confirmat, quando Chemnitium reprehendit, negantem, Christum esse Mediatorem secundum humanam naturam tantum, ibid: Et Becanus part. 3. *Theol. schol. cap. 21. §. 3. Conclusione secundâ expressè scribit, Christus secundum humanitatem est Mediator, non secundum divinitatem*: Idq; ex Lombardo, quem hinc ex asse Jesuitæ sequuntur, patet, effutiente lib. 3. sent. dist. 19. *Christum esse Mediatorem nostrum, tantum secundum humanitatem, non secundum divinitatem*.

VII. Sed excipiet Bellarminus: Stancarum tribuere opera Mediatoris humanitati, ut per se existenti, non in persona, sed

extra

extra personam divinam, & sic in propria subsistentia humana; contra verò, Pontificios opera illa tribuere personæ divinæ, & sic non soli Deo, neque soli homini, sed utrique simul, nempe Verbo incarnato.

VIII. Prius Stancarum nequaquam Bellarmino concedet. Quandoquidem, ut Bellarminus ipse fateri cogitur, semper unam Personam in Christo agnovit & confessus est. Deinde utitur eadem phrasi, quâ Bellarminus & Becanus, *Christum tantum secundum humanam naturam esse Mediatorem*. Si ergo inde sequuntur duæ personæ sive supposita in Christo; utique non tantum ex formulis loquendi Stancari, sed ipsius quoque Bellarmini, Becani & cæterorum Pontificiorum phrasibus idem absurdum inferri poterit.

IX. Quòd autem duæ Personæ, simulq; pessima contradictio, reverà ex verbis & sententia Bellarmini inferantur, demonstro hunc in modum: de quo dicitur, quòd non sit solum Deus, vel solum Homo, sed utrumque, de illo id dicitur, non tanquam de uno, sed tanquam de duobus. Ratio est manifesta: Nam *utrumq;* duo significat: sed à Bellarmino de Christo dicitur, quòd utrumque, Deus & Homo, sit Principium Quod operatur opera Mediatoris: Ergo, à Bellarmino de Christo id dicitur non tanquam de uno sed tanquam de duobus.

X. Hæc ergo duo aut sunt naturæ, aut sunt supposita sive personæ. Naturas esse negat Bellarminus, dum inficiatur naturam humanam Principium Quod, & affirmat, tantum Principium Quo esse. Ergo, si illud *utrumq;* certo aliquo sensu Jesuita tribuit Christo sive Mediatori, necesse est, ut ei tribuat, ut duabus personis; nempe alteri Deo, & alteri Homini. Manifestus Nestorianismus.

XI. Deinde sibi contradicit, cum illud *utrumq;* postea referat ad Deum Incarnatum: Ad illum verò relatum istud *utrumq;*, necessum est, denotet duas naturas, divinam & humanam: cum Deus incarnatus sit tantum una persona & duæ naturæ. Atque sic utraque natura erit Principium Quod operatur opera Mediatoris, quod aliàs negat Jesuita.

XII. Tertiò: neque Bellarmini & Jesuitarum sententia caret absurdo. Dicit Bellarminus: *Opus Mediatoris præcipuum fuit Passio Christi; hæc autem ipsi Deo & Domino tribuitur in Scripturis, atque ideo necesse est, illi convenire saltem ratione suppositi.* Et paulò post addit Bellarminus & probat Sententiam Augustini lib. 9. de Civit. Dei cap 17. & Fulgentii lib. de fide ad Petrum c. 2. dicentium: *Christum ideo vocari à Paulo Unicum Mediatorem, quia ille solus est verè Medius inter Deum & Hominem, cum utriusq; Naturam habeat.*

XIII. Si prius verum est, quòd opera Mediatoris ipsi Deo & Domino tribuantur, & convenient tantum ratione suppositi; tum necessum est, ut illud suppositum sumatur in abstracto pro Personalitate sine divina Natura; aut in concreto cum ipsa divina Natura. Si illo modo, tum Personali modo tribuitur actio sine virtute agente; absurdum & contradictio in adjecto. Nam Personalitas ut modus nullam in se virtutem habet agendi, sed illam totam possidet ex Natura cujus modus est. Si hoc modo, nempe in concreto, cum divina Natura; tum rursus sibi absurdè contradicit Jesuita, quòd opera Mediatoris tribuantur Deo tantum ratione suppositi, cum hoc modo Natura divina præcipuum sit *δεκτικόν*, propter quod opera Mediatoris Deo tribuantur: nempe quia ipsa divinitas sub persona *λόγ* illam passionem ac mortem sibi appropriat.

XIV. Si posterius verum est, rursus absurdum erit, quòd tantum ratione suppositi, & non etiam ratione divine Nature opera Mediatoris Deo tribuantur: cum non propter unitatem suppositi, sed propter duas naturas, divinam & humanam dicatur Mediator inter Deum & Hominem. Nequaquam ergo potuisset esse efficax Mediator, si non utraq; naturâ constaret. Efficacia ergo, quâ opera Mediatoris producuntur non duntaxat in humana, sed etiam in divina natura, & quidem secundum partem potiore & excellentiorem, residet.

XV. Ex quibus manifestum est, iisdem laborare difficultatibus, erroribus ac absurdis opinionem Jesuitarum & Stancari de Chri-

de Christo Mediatore, tantum secundum humanam naturam
definito.

XVI. Ut ergo proprius ad rem accedamus: distinguendum est in hac disputatione inter actiones partiales, à distinctis naturis proficiscentes; & deinde inter actiones totales meritorias, ut à tota persona oriuntur, & per utramque naturam peraguntur, conjunctim, non separatim, unaquaque tamen naturam agente cum alterius communicatione, quod cujusque est proprium. Sic *pati, mori, effundere sanguinem &c.* sunt passiones & actiones, ab humana natura fluentes: sed *passionem, mortem, sanguinis effusionem &c.* esse meritoriam, *expiare peccata, liberare à morte aeterna &c.* sunt actiones totius personae, ab utraque naturam proficiscentes. Divinitas enim τὸν λόγον assumptam naturam adhibet ad quævis salutis nostræ opera atque munia expedienda & perficienda, adeo, ut nusquam operetur Caro, nisi ex vi, imperio & voluntate Verbi, & sic, juxta Damascenum, humana à Christo fiant, non ἀνθρώπων sed θεϊκῶς; & divina non fiant θεϊκῶς, sed ἀνθρώπων: uno interim existente Christo, qui & divina ἀνθρώπων, & humana θεϊκῶς operatur.

XVII. Doctrina ac fides hæc nostra demonstratur manifestis Scripturæ dictis Joh. 3. v. 16. *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam aeternam. Non enim misit Deus filium suum in mundum, ut judicet mundum, sed ut mundus salvetur per eum.*

XVIII. Unde sic argumentamur: Quicumque negat, Christum secundum divinam quoque Naturam Mediatorem esse, is dicat necesse est, illa (*Deum misisse Filium & dedisse: credentes habere vitam aeternam per Filium, mundumque salvari per Filium*) de sola humana natura esse intelligenda, proindeque dicendum statuendumque, λόγον, ut ab aeterno fuit apud Patrem, nihil egisse apud Patrem pro nobis, aut nihil in tempore ante incarnationem egisse nobiscum; Atqui Jesuitæ negant Christum secundum divinam quoque Naturam Mediatorem esse. Ergo statuunt necesse est, illa in dicto Christi contenta, de sola humanitate esse intelligenda, proindeque statuendum, λόγον, sive Christum, qua-

quatenus λόγος est, nihil ab æterno egisse apud Patrem pro nobis, aut etiam in tempore ante incarnationem nihil egisse nobiscum.

XIX. Major est certa. Primum: quia *Filium dari à Patre Mundo, credentes habere vitam æternam & salvari per Filium*, sunt opera ad officium Mediatoris pertinentia. Deinde consequens, quod inde deducitur, est firmissimum. Nam λόγος, quatenus fuit ab æterno apud Patrem, tantum Deus fuit, & quicquid egit, extra carnem secundum divinam naturam egit. Si ergo opera Mediatoris Christus tantum ut homo, vel secundum humanam naturam in tempore assumptam peregit, utique extra carnem in æternitate illa nulla ejusmodi opera peregit apud Patrem; neque cum hominibus in tempore ante incarnationem agere quicquam potuit. Ergo, ab æterno non sumus dilecti in dilecto, neque in Christo Jesu electi antequam jacta sunt fundamenta Mundi, ut aliàs Epist. ad *Ephes. cap. i. v. 4.* nos docet, neque in V.T. λόγος de salute hominum sollicitus fuit; quæ sanè omnia absurdissima sunt. Porro: Minor est Jesuitarum, Ergo & Conclusio. At Conclusio est absurda: Ergo aut Major aut Minor falsa erit. Non major, quippe jam sufficienter probata; E. Minor: atque sic falsum est, *Christum esse Mediatorem tantum secundum Humanam Naturam.*

XX. Deinde ex eodem dicto sic argumentamur: Unigenitus Filius Dei est Mundo datus Mediator, vi hujus dicti *Joh. 3.* Atqui λόγος ab æterno apud Patrem existens est Unigenitus Filius Dei: Ergo λόγος ab æterno apud Patrem existens est mundo datus Mediator. Ergo λόγος ab æterno ad officium Mediatoris fuit destinatus, ab æterno pro nobis intercessit, in plenitudine temporis se revelavit in Carne & Homo factus est, ex sinu Patris protulit Evangelium, remittit peccata, dat vitam æternam. Quæ sanè omnia sunt opera Mediatoris, & sine divina natura nequaquam peragi possunt.

XXI. Veteres quoq; Promissiones manifestè comprehendunt utramq; naturam. *Semen Mulieris conteret caput serpentis, Gen. 3. v. 15.* Conterere caput serpentis non est nudi hominis; conterere caput serpentis est opus Mediatoris. Ergo, quoddam opus Mediatoris non est nudi hominis,

XXII. Tenendum ergo hac occasione est; quod Mediatorem esse, Regem, Salvatorem, non tantum de natura patiente & moriente, sed de persona quoque victrice intelligendum fit. Sicut personam victricem prima hæc promissio complectitur. Nam semen mulieris non tantum conteret caput serpentis merito in passione; sed etiam, quia vincit mortem in suo corpore, & in nobis, & restituit vitam & justitiam æternam. Sic Matth. 1. v. 21. *Pariet filium, & vocabis nomen eius Jesum. Ipse enim salvabit populum suum à peccatis suis.* Salvabit, non tantum merito in passione, sed & efficacia planè divina.

XXIII. Sic Gen. 12, v. 3. *In semine tuo benedicentur omnes gentes.* Hinc rursus sic argumentamur: Benedici in aliquo omnes gentes non potest nudo homini tribui; atqui in aliquo benedici omnes gentes, est opus Mediatoris. Ergo rursus aliquod opus Mediatoris non potest nudo homini tribui. Major est certa: Loquitur enim Scriptura de efficacissima benedictione, cujus efficacia, non nisi ab Omnipotentia divina fluit.

XXIV. Porro Jerem. 23. v. 5. 6. & cap. 33. v. 15. 16. dicitur: *Suscitabo germen Davidi & regnabit Rex. Et hoc nomen, quod vocabunt eum Jehova, Justitia nostra.* Hinc sic argumentamur: Jehova justitia nostra, est noster Mediator; probo: Nam Jehova justitia nostra, id est: Hæc persona, germen Davidis, & Deus sic invocabitur, quod sit Deus verus, proptereaque justificet invocantes, det remissionem peccatorum, & vivificet. Quæ omnia sunt opera Mediatoris, & *πεῖρας* à Jehova sive divina natura proficiuntur. Nunc ergo subsumo: Jehova justitia nostra est Christus, Deus & Homo. E. Christus Deus & Homo, est noster Mediator. Rursus: Qui vocatur Jehova, in quo consistat nostra justitia & salus, is etiam quatenus Jehova est noster Mediator, Redemptor & Justificator; Atqui Christus vocatur Jehova, in quo consistat justitia nostra; Ergo, Christus quatenus Jehova, est quoque noster Mediator, Redemptor & Justificator.

XXV. In Symbolo quoque confitemur; *Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cælis.* Sic argu-

mentamur: De quo dicitur & creditur, quod propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cœlis, is non potest dici tantum mediator secundum humanam naturam: Atqui Filius Dei dicitur & creditur descendisse de cœlis propter nos homines & propter nostram salutem, Ergo, Filius Dei non potest dici tantum Mediator secundum humanam naturam. Major est certa: nam propter nos & nostram salutem descendere de cœlis, est opus Mediatoris: non verò secundum humanam tantum naturam, imò potius secundum divinam naturam descendit de cœlo Filius Dei. Minor est Catholica fides: Ergo certæ quoque & immotæ est veritatis conclusio.

XXVI. Imò ante incarnationem λόγος, sive Filius Dei in V. T. non adhibita humanâ naturâ (quippe quæ nondum erat) multa opera Mediatoris peregit, & ut Mediator à piis est invocatus & honoratus. *Jos. 5.* Prope Jericho videt Josua Dominum coram, & eum adorat & alloquitur. Extra omnem autem controversiam est, illum fuisse λόγον, & illa sua præsentia Mediatoris & Redemptoris officio perfunctum esse.

XXVII. *Jobus c. 19. v. 25,* ait: *Scio, quod Redemptor meus vivit.* Hinc sic argumentamur: Qui agnoscit λόγον Mediatorem sive Redemptorem tunc viventem, quando humana natura nondum adsumpta, & nondum in vivis fuit, ille agnoscit λόγον, Redemptorem & Mediatorem secundum divinam naturam, quippe quæ tunc sola fuit & sola vixit; Atqui Job, actus à spiritu sancto, λόγον agnoscit Mediatorem & Redemptorem suum tunc viventem, quando humana natura nondum assumpta, & nondum in vivis fuit: Ergo: Jobus, actus à Spiritu Sancto, agnovit λόγον, Redemptorem ac Mediatorem suum secundum divinam naturam; quippe quæ tunc sola fuit & sola vixit.

XXVIII. Adde, quod ibidem Jobus Mediatorem & Redemptorem suum celebrat, ipsum fore nostram resurrectionem & vitæ nostræ restauratorem. Hinc ita argumentamur: Quod opus Mediatoris πρώτως, & principaliter peragitur à divina natura, & tantum δευτέρως per humanam naturam, nempe, quatenus divina natura per humanam agit, illud non potest
tribui

tribui Christo tantum secundum humanam naturam, quin potius principaliter divinæ naturæ competet; Atqui esse resurrectionem nostram, vitæque nostræ instauratorem est opus Mediatoris, quod *πρώτως* & principaliter à divina natura peragitur, tantum *δευτέρως* & per communicationem ab humana. Ergo, opus hoc Mediatoris, esse resurrectionem nostram, & vitæ nostræ instauratorem, *πρώτως* & principaliter à divina natura peragitur, & tantum *δευτέρως* per communicationem ab humana. Quomodo ergo ab operibus Mediatoris excludetur divina natura?

XXIX. Qui inde usque ab initio pro Ecclesia oravit; Is semper etiam ante incarnationem exercuit officium Mediatoris, & sic secundum divinam naturam; Atqui *λόγος* inde usque ab initio pro Ecclesia oravit: Ergo *λόγος* semper etiam ante incarnationem exercuit officium Mediatoris, & sic secundum divinam naturam.

XXX. Major est certa. Nam 1. orare pro Ecclesia est officium & opus Mediatoris. Et 2. humana natura ante incarnationem non fuit, proindeque *λόγος* non unita fuit. Minor probatur ex Ps. 2. *Filius meus es tu, hodie genui te, postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem.* En Filius, ut hodie, h. e. ab æterno, genitus, introducitur hinc ut deprecator, & quidem usque ab initio. Et Ps. 16. dicitur: *Ad sanctos, qui sunt in terra, omnis mea voluntas;* Et de impiis dicitur: *Non assumam nomen eorum super labia mea:* Ergo, omni tempore pro sanctis precatus est & precatur, & detestatus est blasphemus. Unde etiam sacerdos in æternum nominatur: Et Zach. 1. v. 12. Orat angelus, qui loquitur in Zacharia, nempe angelus ille magni consilii, & *λόγος* æterni Patris; *Usquequo non misereberis Jerusalem, &c.*

XXXI. Nullum etiam dubium est, Christum de se loqui, tanquam de Mediatore, cum ait: *Quicquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Vult ergo, accedere ad Patrem fiduciâ Mediatoris, & vult ipse, tanquam Mediator agnosci, qui exaudit & perfert preces nostras in arcanum consilium Patris.

XXXII. Hinc ita argumentamur: Qui vult, ut fiduciam Mediatoris accedamus ad Deum Patrem, is vult, ut fiduciam illam collocemus non tantum in humanam, sed quoque divinam naturam Mediatoris: imò *πρώτως* in divinam naturam, & propter hanc in humanam, proindeque Mediatorem nostrum in hac fiducia non tantum secundum nudam humanitatem, sed secundum utramque naturam divinam & humanam respiciamus, colamus, honoremus; Atqui Christus vult in fiducia Mediatoris accedamus ad Deum Patrem: Ergo Christus vult, ut fiduciam illam collocemus, non tantum in humanam, sed etiam divinam naturam Mediatoris, & quidem in hanc *πρώτως*, proindeque Mediatorem nostrum in hac fiducia non tantum secundum humanam, sed etiam secundum divinam naturam respiciamus, colamus, honoremus.

XXXIII. Deinde, qui vult talis agnosci Mediator, qui exaudiat preces, illasque in arcanum consilium Patris perferat; is vult agnosci Mediator secundum utramque naturam; Atqui Christus vult agnosci talis Mediator, qui exaudiat preces, &c. Ergo, Christus vult agnosci Mediator secundum utramque naturam.

XXXIV. Major probatur: Nam exaudire preces & gemitus cordis, est solius Dei: Minor est certa ex datis hypothesebus. Nam si Mediatoris officium est offerre preces nostras in arcanum Consilium Patris, oportet etiam exaudire preces, veramque invocationem & hypocrisin discernere possit.

XXXV. Unde rursus sic argumentamur: Opera omnipotentiae & omniscientiae divinae sunt *πρώτως* opera divinae naturae; Atqui opera haec Mediatoris, videre corda invocantium, discernere veram invocationem & hypocrisin, exaudire invocantes, & ingredi in consilium arcanum aeterni Patris, h. e. videre voluntatem aeterni Patris, sunt opera omnipotentiae & omniscientiae divinae: Ergo opera haec Mediatoris, videre corda invocantium, discernere veram invocationem & hypocrisin, exaudire preces & ingredi in consilium arcanum Dei Patris, sive videre voluntatem aeterni Patris, sunt *πρώτως* opera divi-

divina; & per consequens ad opera Mediatoris peragenda concurrat quoque Divina Natura ut Principium quo Mediator opera sua peragit ut Mediator.

XXXVI. Hinc iterum infero hoc modo: Secundum quam naturam Mediator ingreditur in Consilium arcanum æterni Patris, ut intercedat pro nobis, secundam illam, quoque naturam pro nobis intercedit; Atqui secundum divinam Naturam Mediator ingreditur in Consilium arcanum æterni Patris, ut intercedat pro nobis. Ergo secundum divinam quoque Naturam Mediator pro nobis intercedit. Et per consequens, Christus quoque secundum Divinam Naturam noster est Mediator.

XXXVII. Hinc Chrysoſtomus, de Mediatore agens, hanc ponit causam, quare Mediator oporteat communicare ambo- bus, quorum est Mediator; quia Mediatorem oporteat cum Deo colloqui. Verba ejus hæc sunt: Nec Homo tantum esse Mediator potuisset, quia cum Deo Mediatorem colloqui oportebat: ἀνθρώπος ὅς ὄν αὐ ἐγένετο μεσίτης, ἔδοξεν ὅτι καὶ τοῦ Θεοῦ ἀγγε- λέως ὄξ.

XXXVIII. Cæterum, Jesuita Laurentius Förerus in suo *Manuali Lutheranorum part. 2. cap. 2.* cum cæteris Jesuitis ejusmodi ponit hypotheses, 1. Mediator debet esse Medius inter extrema, b. e. inter Deum & hominem, adeoq; debet ab illis distingui: non enim potest idem esse medium & extremum. Cum ergo Christus, quæ Deus, sit extremam, non potest, quæ Deus, esse Mediator. Contra, si dicamus Christum secundum Humanam Naturam fuisse Mediatorem, clarissime apparebit, quomodo distinguatur ab extremis, nempe Deo, quæ Deus est, & ab homine, quæ peccator est: Hæc enim duo hæc sunt extrema. 2. Si Christus est Mediator secundum divinam naturam, tunc etiam est Sacerdos secundum eandem. Consequentia est falsa, quia omnis sacerdos est minister, adeoq; minor eo cujus est Sacerdos; At Christus secundum Divinam Naturam non est minor, Ergo &c. Hactenus Förerus.

XXXIX. Ad primam hypothesin in genere dicimus: de Mediatore nostro Jesu Christo non ex communibus & vulgari- bus hypothesibus, secundum communem rerum naturalium

five creaturarum cursum & conditionem extractis, est judican-
dum, sed ex unica sola revelata sacra scriptura. Ut enim omnia,
quæ sunt in Persona Christi, sunt *ἑνὲν ἡμεῖς λόγον*: sic quoq;
hoc Mediatoris officium plane singulare est, & super omnem
humanam vulgarem rationem & conditionem. Quocirca nul-
la necessitate cogimur concedere consequentias, quæ ex ejus-
modi hypothefibus nechtantur.

X L. Eodem modo vellem argumentari: Quicumque piis
ac veris precibus debet invocari, ille debet esse distinctus ab eo,
qui preces illas excogitat & fundit; Atqui non tantum Pater &
Filius piis ac veris precibus debet invocari, sed Spiritus sanctus
quoque: Ergo non tantum, Pater & Filius, sed Spiritus quo-
que Sanctus debet esse distinctus ab eo, qui preces illas excog-
itat & fundit. Atqui verò conclusio est falsa. Ergo; aut Ma-
jor aut minor. Non Minor, quia ut Spiritus S. est verus Deus,
sic quoque veris ac piis precibus debet invocari. Ergo, Major
falsa erit in hoc Mysterio, licet in suo foro, nempe rerum mun-
danarum, sit verissima. Quandoquidem absurdissimum esset
& stultissimum inter homines, si quis aliquem informaret ac
doceret, quomodo & quid à se petere deberet, simulque mo-
dum petendi præscriberet. Id verò in foro Theologico absur-
dum non est, sed contrarium fieri oportet. Si enim preces no-
stræ debent exaudiri, oportet ut fiant instinctu Spiritus sancti,
ipsoque dictatore & autore. Quare in hoc foro conclusio fal-
sa, ut diximus, ex politica illa propositione infertur. Quando-
quidem Spiritus S. interpellat pro nobis *Rom. 8. v. 29.* & ad pre-
ces instigat; adeoque veluti verba & suspiria nobis intus dicitur.
Sic dicitur clamare *Gal. 4. v. 6.* quoniam docet ipse nos, & facit
ut clamemus, unde etiam Spiritus precum nominatur *Zach. 12.*
in quo Spiritu etiam Deus vult adorari *Job. 4. v. 24.* & sine quo
non possumus Jesum vero corde appellare Dominum *1. Cor. 12.*
Etenim hoc ipsum, quid precaturi simus, ut oportet, non novi-
mus, verum ipse Spiritus intercedit pro nobis gemitibus in-
narrabilibus *Rom. 8.*

X L I. Sic etiam posset quis argumentari, ductum rationis
secu-

secutus, uti etiam argumentati sunt Arius, Photinus & omnes, qui negarunt divinitatem Christi: Deus & Homo non possunt esse Una Persona: Mediator est Una Persona: E. Mediator non potest esse Deus & Homo. Utenim ibi Jesuitæ hypothesis est ex ratione petita, sic quoque hæc Major. Contra omnem namque rationem est, omnesque ejus regulas; Duas substantias perfectas, ut sunt Homo & Angelus: Item homo & equus, subsistere uno supposito posse: Ergo multò magis pugnat contra omnes regulas rationis ac naturæ, Deum & Hominem subsistere unâ subsistentiâ & personâ.

XLII. Ut ergo hinc argumentari non licet: *Due perfectissime Naturæ ac Substantiæ non possunt coire in uno ὁμοῦ μὲν ἄρα, supposito & persona, naturaliter & secundum ordinem naturæ: Deus & Homo sunt due perfectissime Naturæ & Substantiæ, Ergo Deus & Homo non possunt coire sive uniri in una Persona sive supposito; Sic nulla quoque consequentia erit: Omne medium est ordine Naturæ distinctum naturâ suâ ab extremis: Mediator Deus & Homo non est distinctus naturâ suâ ab extremis: Ergo Mediator Deus & Homo non est medium, sive Mediator.* Quare Theologus circa mysteria occupatus simpliciter ejusmodi hypotheses, ex communi naturæ cursu petitas, potest rejicere, ut & omnes inde deductas consequentias falsitatis arguere.

XLIII. Verùm enimverò ut verum fateamur, etiam in communi naturæ cursu falsum est, medium necessario ab extremis toto genere sive naturâ esse diversum; cùm dentur media, quæ de utroque extremo participant, ut sunt medi colores, moderatus calor in aqua, item virtus v. g. Liberalitas, quæ de utroque extremo participat: nempe est in illa appetitus accipiendi, estque appetitus dandi, quorum ille simpliciter & solus in avaritia, hic simpliciter & solus est in prodigalitate.

XLIV. Quate non est absurdum, medium cum extremis certa parte consentire, licet quoad totum dissentiat, & sit diversum.

XLV. Sic in præsentī negotio, duo extrema sunt, Deus triunus, Creator & justus Judex; & Homo creatus & peccator.

Medius

Medius est Christus, cum quæ illis extremis consentit & dissentit. Consentit 1. cum uno extremo, Deo nimirum Creatore & justo Judice; quia verus Deus est. 2. consentit cum altero extremo, quia verus homo est. Dissentit, quia non est Deus trinus, sive tota Trinitas, neque est tantum Deus ut Pater & Filius: Deinde, quia non est homo peccator, & tantum homo, sed Homo & Deus.

XLVI. Christus ergo, quæ Deus, non est extremum: siquidem illud, quæ Deus non totam Trinitatem notat, sed tantum secundam Personam. Deinde negamus, quod Christus sit Mediator, quatenus Deus est; sed quatenus Deus & Homo est.

XLVII. Dubitari in super posset, an Deus & peccator, ut extrema opponi, rectè dici possint. Quandoquidem homo, ut peccator est, non opponitur Deo suo; sed ut Homo & Creatura. Deus ergo non ut Deus, sed ut justus Judex & irascens peccatis opponitur peccatori.

XLIX. Hinc quoque verum est, quod in subsequentibus dicit Förerus: *Mediator tam ex vi nominis, quam ex usu Orthodoxæ Ecclesiæ (imò etiam Scripturæ, quod nos addimus) ille dicitur, qui inter dissidentes medius intercedit: Jam verò maximè dissidentes sunt, Deus, quatenus ut justus Judex irascitur peccatis; & homo ut peccator.*

L. Quis autem Christianus nescit, partem dissidentem, nempe *peccatis irascentem esse* totam Trinitatem? Ergo æquè secunda Persona Trinitatis, atque prima & tertia irascitur peccatis.

L. Assumamus etiam illud Föreri, quod ibidem habet & aliàs vulgatum est: *actiones esse Personarum; quia Natura non agunt, nisi subsistentes.* Subsumo: atqui irasci peccatis est actio: Ergo est suppositi & personæ. Est autem æquè suppositi sive personæ τὸ λόγος, atque est personæ Patris & Filii. At persona τὸ λόγος est persona humanitatis Christi. Ergo persona illa non potest non irasci peccatis hominum, & proinde neque esse principium quod actionum Mediatoris; quod aliàs concedunt Jesuitæ. Si negant hanc consequentiam Jesuitæ, concedant, necesse

necesse est, velle & nolle extremè, cadere simul in eandem im-
mutabilem divinam voluntatem: quod absurdissimum.
O cœca ratio!

L I. Hinc rursus ex hypothësis Foreri & Jesuitarum sic
argumentor: Qui ut justus judex irascitur peccatis, is est alte-
rum extremum illorum, inter quæ quis intercedit Medius, si-
ve Mediator, & nequaquam est ipse Mediator; Atqui persona
Divinitatis secunda est ejusmodi persona, quæ ut justus judex
irascitur peccatis: E. Secunda persona divinitatis est alterum
extremum illorum, inter quæ intercedit Medius sive Mediator,
& nequaquam est ipse Mediator.

L II. Inde sic argumentari pergo: Homo Jesus Christus
est Mediator Dei & hominum: Secunda persona Trinitatis
non est Mediator Dei & hominum: Ergo secunda persona
Trinitatis non est homo ille Christus, &, per consequens, alia
est persona secunda Trinitatis, & alia est persona mediatrix,
Jesus Christus. Absurdissimum & Eutychianum.

L III. Pergo: Quando Christus, ut Deus, pertinet ad ex-
trema, inter quæ Medius est Mediator, proindeque irascitur
peccatis: tum pertinet ad extremum alterum, vel ut est Deus,
sive Deitas, sub persona Patris, vel ut sub persona Spiritus san-
cti, vel denique ut est Deitas sub persona Filii. Non ut est sub
persona Patris, nec ut est sub persona Spiritus sancti: nam iis
modis non est Deitas Filii, nam Deitas sub persona Patris est
ipsa persona Patris; & sub persona Spiritus S. est ipsa persona
Spiritus S.; Ergo ut Deitas illa est sub persona Filii: Ergo &
persona Filii pertinet ad illud extremum. Unde rursus infero
ex hypothësi Jesuitarum: Extremum vel id, quod pertinet ad
extremum, non potest esse medium sive mediator: Persona
Filii est extremum, sive pertinet ad extremum: Ergo persona
Filii non potest esse mediator. En rursus aut duæ personæ: alia
Filii sive ἡ λόγος, & alia mediatoris asseruntur; aut dicen-
dum, personam esse aliquid distinctum à duabus naturis, quod
illis præsideat & suo nutu regat, proindeque efficiat sua dire-
ctione, ut natura divina irascatur peccatis, & contrà natura
humana opera Mediatoris peragat. Ex hoc vero figmento ori-
untur

untur tres personæ, una, quæ præsidet, & duæ, quæ secundum
ejus nutum operantur planè opposita & contraria: cum actio-
nes sint suppositorum.

LIV. Ad vitanda ergo tanta absurda, dicendum est: Quòd
Deus noster sit justus simul & misericors. Ut justus omnino
irascitur peccatis; quia verò misericors simul est, in medio iræ
sux memor fuit misericordiæ suæ. Vt ergo divinæ justitiæ satis-
fieret, misericordiã suã hominem lapsum, cum adhuc ipsius
hostis esset *Rom. 5.* prævenit, de medio sollicitus, quo homo Deo
reconciliatus æternùm vivere posset: In concilio igitur Sacro-
sanctæ Trinitatis conclusum & decretum fuit, ut Filius descen-
deret de cœlo, & assumeret humanam naturam, & in ea opera
Mediatoris, Redemptoris & Salvatoris perficeret, & sic Deus &
Homo Mediator, Redemptor & Salvator esset generis humani.
Hic enim finis fuit hujus missionis. Hæc quia cum sacris ubi-
que consentiunt, quicquid etiam obganniat ratio, curandum
nequaquam est.

LV. Quod attinet alterum illud Foreri: *Si Christus est Me-
diator secundum divinam naturam, tunc etiam est Sacerdos secun-
dum eandem. Consequens est falsum, subsumit Jesuita: At verum
id esse dicimus. Excipit: Omnis sacerdos est minister, adeoq; mi-
nor eo, cujus est sacerdos.* Sic ergo vult argumentari Jesuita:
Omnis qui ministrat, minor est illo, cui ministrat; At sacerdos
ministrat, & inde minister dici potest, Ergo &c. Nego majo-
rem, cum ministeria esse possint inter æquales, & non absurdū
sit, majorem in servire minori: nec missio & obedientia tollant
æqualitatem potentix, sicut expressè inquit Cyrillus. Miramur
autem, hoc à Pontificis & Jesuitis negari, cum interim in pra-
xi quotidie contrarium suo more demonstrent, Papam cele-
brantes Caput Ecclesiæ, terrestrem Deum, qui jus utriusq; gla-
dii, adeoq; tribunal super Imperatoris thronum habeat; & ni-
hilominus servus servorum esse velit.

LVI. Cæterum quod attinet distinctionem illam, quã di-
stinguitur inter principium ut Quod actionum Mediatoris, &
inter principium ut Quo earundem: concedamus, personam
dici principium ut Quod, cum actiones sint suppositorum:

verum

verum humanam naturam esse tantum principium ut Quo, & non etiam divinam naturam in Christo, concedere nequaquam possumus.

LVII. Sed excipiunt Jesuitæ, ut Forerus & Becanus &c. *divinam naturam non esse capacem passionis, mortis &c.* concedimus totum. Verum diximus antea, distinguendum esse inter partialem & totalem actionem, hoc est, *θεανδρικῶν* Mediatoris: passio & mors, ut talis, omnino pertinent ad humanam naturam: Verum ut sunt *λύτρον* sufficiens pro mundi peccatis, id non tantum ad humanam, verum etiam ad divinam naturam pertinet: Quippe non *ψιλὸν ἀνθρώπινον*, sed *θεανδρικόν*. Exempli causa. Speciem visibilem in pupillam oculi recipere est organi, nempe oculi: illa autem receptio est ipsa actualis visio, unde oculus videt ut Quo, homo autem videt ut Quod, qui constat animam & corpore: Quæritur, cum corporeum illud organum, oculus videat, ut principium quo fit visus, an propterea anima excludi possit? Nequaquam. Si enim oculus animatus non esset, non fieret actualis visio in oculo: Sic quoque hic se res habet: Humana quidem natura est principium ut Quo passionis & mortis; Verum si humana natura non Deificata esset, passio illa & mors non essent *λύτρον* sufficiens pro peccatis. Agit ergo utraq; natura, quod suum est, sed ita, ut ad unum *σκοπέλισμα* suas actiones communicando dirigat. Humana quidem natura in se recipit illas passiones, sed ut tantas in se recipere posset, fecit divina natura. Omnium enim peccata Dominus in ipsum tulit; peccata habebant conjunctam infinitam iram Dei & maledictionem Legis, cui alias omnes homines fuissent subjecti. Sanè infinitam hanc molem, cruciatusque inde ortos, internos simul & externos, nudus homo ferre & sustinere nequaquam potuisset. Quis enim dubitat, cruciatus illos omnino, si non majores, tantos fuisse intensivè, quanti fuissent cruciatus infernales omnium hominum extensivè in omnem æternitatem? Dolorum ergo horum magnitudinem nulla mens humana cogitando assequi potest. Hos tulit, non nudus homo, sed *θεάνθρωπος*; Cum nudus homo sub tantis cruciatibus, infernalibusque laboribus ac doloribus succubuisset, desperasset, & sic à diabolo & morte æterna victus fuisset.

LVIII. Quod autem passio Christi (per quam omnes cruciatus & afflictiones ipsius intelligimus) sit horrenda pœna Dei, quam nullus homo, sed solus Christus Deus & Homo propter peccata nostra perferre potuit, ex sequentibus dictis meridiana luce clarius elucebit. In Psalmo 69. inquit David sub persona Christi: *Laboravi clamans, rauca sunt factæ voces meæ, defecerunt oculi mei expectantes Deum meum, multiplicati sunt super capillos capitis mei, qui oderunt me gratis. Invaluerunt, qui persequuntur me inimici mei injustè, quæ non rapui, tunc exsoluebam.* Item in Psal. 88. *Æstimatus sum cum descendentibus in for eam, factus sum sicut homo sine fortitudine, inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulcris, quorum nulla amplius superest memoria, & ipsi à manu tua abscissi sunt. Posuisti me in lacu inferiori, in locis tenebrosis & profundis.* Item: *Super me transierunt ira tuæ, terrores tui oppresserunt me.* Item in Psal. 22. clamat, qui etiam clamor in cruce est subsecutus: *Deus meus, Deus meus, quare me dereliquisti: Et ibidem: Sicut aqua effusus sum, & dispersa sunt omnia ossa meæ. Factum est cor meum, tanquam cera liquecens, in medio ventris mei.* Item Propheta. Esaias cap. 43. sic loquentem introducit Christum: *Servire me fecisti in peccatis tuis, laborare me fecisti in iniquitatibus tuis. Ego, ego sum, qui deleo iniquitates tuas propter me & peccatorum tuorum non recordabor.* Sic in 53. cap. idem Propheta inquit: *Vulneratus est propter prævaricationes nostras, attritus est propter iniquitates nostras: Et Jehova coniecit in eum omnes iniquitates omnium nostrum.*

LIX. Ex his & similibus Scripturæ dictis, in quibus asseritur, Christum non vulgariter propter peccata nostra esse passum, manifestè colligitur, quod passio Christi nihil sit aliud, quòmodo horribilis pœna, quam solus Christus, propterea quod Deus simul & homo erat, nostri causâ ex immenso amore, quo nos persequeretur, pertulit.

LX. Humanitati ergo passio quidem est tribuenda juxta illud Petri 1. Epist. 4. *Christus passus est carne, hoc est, secundum humanitatem: non tamen propterea statuendum, quasi sola humanitas pro nobis sit passa, ita, ut passio nihil attineat ipsam.*
Divi-

Divinitatem: minimè, inquam, hoc cogitandum est. Quamvis enim divinitas non patiatur: attamen quia Filius Dei se ipsum communicavit carni, absque tamen ulla confusione vel mixtione, ut loquitur Epistola ad Hebr. c. 2. realissimè etiam ipse λόγος seu Filius Dei passus est: Hinc Scriptura dicit, *Dominum gloria crucifixum*, 1. Cor. 2. & in Act. 2. *Ipsum vitæ autorem esse interfectum*, Act. 5. *Deum proprio Filio non pepercisse*, Rom. 8. *Tradidisse unigenitum filium suum in mortem*, Joh. 3. *Nos reconciliatos esse per mortem Filii ipsius*, Rom. 5. &c.

LXI. Non ergo Divinitas ab hac passione simpliciter excludi potest, non quod passa fuerit; sed quia etiam in ea suas peragebat partes, non solum sustentando carnem (quod & fit in aliis Martyribus) ne in passione succumberet; sed insuper pretium & pondus largiendo passioni, ut esset sufficientissimum, λυττον: ut interea nihil dicam, quod quædam blasphemiam in passione Domini æquè concernebant Deitatem, quàm humanitatem, quando videlicet dicebant: *Si Filius Dei es, descendas de cruce & juves te ipsum*. Item: *Alios juvare potuit, semetipsum autem non potest*. Item, quando dicebant: *Blasphemiam locutus est quia semetipsum fecit Filium Dei*. Hæc & similia æquè pertinebant ad divinam, quàm humanam naturam.

LXII. Non ergo verum simpliciter est, quod Jesuita Forerus cum suis sociis prætendit: *Christum, quæ D E U M, sive secundum divinam naturam, opera Mediationis physicè & per modum principalis causæ ac propriæ, non exercuisse: Ideoq; dignitatem & vim in ratione meriti & satisfactionis, quam habent actiones humane Christi, non esse aliquam physicam efficaciam, seu influxum realem ipsius Deitatis in illa, sed moralem tantum, quæ à persona divina sit*.

LXIII. Hoc, inquam, simpliciter concedendum non est: Quandoquidem inde sequitur, Christum non reverà & efficaciter satisfacisse legi, nostrorum omnium peccata, & infinitam iram Dei maledictionemque legis non tulisse, neque illa suâ passione ac morte expiâsse, neque infinitæ justitiæ satisfaciendo hanc realiter sustulisse: sed Deum tantum ad naturæ humanæ passionem & mortem respexisse, propterea quod illa susten-

tetur in persona Filii sui; atque hanc solam ob causam in illa sine ulla reali & efficaci satisfactione, quievit.

LXIV. Quod manifestò liquet ex Foreri verbis l. all. p. 196. quando inquit: *Addo, nos non dicere, Christum per humanam naturam physicè (principaliter) effectivè abolere peccata hominum, & dare ipsis gratiam & gloriam: sed dicimus solùm, eum per naturam humanam, in divina hypostasi subsistentem, ea opera exercuisse, quæ apud DEUM merebantur abolitionem peccatorum nostrorum, gratiam & gloriam.*

LXV. Hoc est, humana quidem natura est passa, est mortua, se legibus divinis in omnibus subiecit; verùm iis non efficaciter operata est nobis salutem, non expiavit efficaciter peccata nostra, non efficaciter placavit iram Dei: sed quia humana illa natura patiens, moriens, sustentatur in persona Filii, hanc habuit apud Deum autoritatem & dignitatem, ut ipse, tantùm motus autoritate illius passionis & mortis, fluente ex humanitatis subsistentia in λόγῳ (Et sic non per humanam naturam, & omnino sine ulla ejus efficaci actione) hominem immediata actione efficaci rursus reciperet in gratiam, peccata condonaret, & æternùm salvaret. Idem quoque est sensus verborum Becani part. 3. Theol. schol. cap. 21. §. 8 *Solus Deus efficaciter renovat corda, & dat Spiritum sanctum; At mediator fecit utrumque meritorie.*

LXVI. Verum longè aliter loquitur sacra Scriptura de officio & actionibus meritoriis Christi, per humanitatem præstitis. Nempe illi ubique efficacem virtutem & actionem tribuit, effectivè operantem. Genes 3. v. 15. *Semen mulieris conteret caput serpentis. Verè languores nostros ipse TULIT, & dolores nostros portavit* Es. 53. v. 4. *Pro nobis peccatum fuit, ut nos efficeremur iustitia DEI IN EO.* 1. Cor. 5. v. 21. *DEUS misit filium suum factum ex muliere, factum legi obnoxium, ut eos, qui erant legi obnoxii REDIMERET* sive liberaret Gal. 4. v. 4. 5. *Iniquitates ipsorum ipse portabit* Es. 53. v. 11. *Angelus faciei ejus, salvos fecit eos, redemit eos, portavit eos, tulit eos,* Es. 63. v. 9. *Peccata totius mundi delevit & expiavit* Tit. 2. v. 14. Joh. 1. v. 29. *Diaboli opera destru-*

*destruxit Heb. 2. v. 15. Mortem abolevit, vitam & immortalitatem
reduxit 1. Timoth. 1. v. 10. Aeternam felicitatem ac gloriam nobis
acquisivit Act. 15. v. 11.*

LXVI. Sed adhuc oggannit Forerus; illa omnia prestita
esse ab humanitate moraliter non efficaciter sive effectivè. A Dignitate
enim (addit) persone infinite, actiones etiam humanae moralem di-
gnitatem infinitam immensumq; valorem contraxerunt, unde in oculis
DEI infiniti pretii fuerunt, quanti nullius, puri hominis actiones esse
possunt: Hinc Christus suo jejunio, sua oratione, sua passione &c. (quo-
rum omnium principium activum Quo proprium erat sola humana na-
tura) nobis promeruit remissionem peccatorum, gratiam, adoptio-
nem in filios DEI, resurrectionem, gloriam &c. Haecenus Je-
fuita.

LXVII. Ex quibus rursus manifestum est, Forerum tan-
tum autoritatem & dignitatem tribuere operibus humanita-
tis contractam ex sustentatione in personâ Ἰ λόγῃ, nullam au-
tem virtutem effectricem.

LXVIII. Quod manifestissimè pugnat contra allegata Scri-
pturae testimonia, & cum primis quoque contra virtutem vivi-
ficam, quam Christus corpori & sanguini suo tribuit Job. 6. Est
ergo illa Jesuitarum Scripturae analysi & resolutio, non vera
ejus explicatio, sed manifesta depravatio. Quandoquidem
sensus ille non est in Scriptura, sed illi falsò affingitur.

LXIX. Christus enim suis actionibus meritoriis reverà &
efficacissimè destruxit opera Satanæ, vicit Diabolum, contri-
vit caput serpentis, & maledictionem legis abstulit, & adhuc
suâ carne & sanguine nos efficacissimè sustentat & conservat,
ut in morte manere non possimus, sed aliquando resuscitati
vivamus in æternum.

LXX. Quod porrò dicit Forerus, *Jejunii Christi, orationis,
passionis, &c. principium activum Quo proprium esse humanitatem.*
Si partialiter intelligatur, concedere possumus; quod vero in
illis actionibus nihil plane fecerit, nihil ad illas contulerit di-
vina natura, id est, quod negamus. Quandoquidem ut ita fie-
rent, Jejunium, preces, & passionis, impulsu divinæ naturæ
factum.

factum est, quæ etiam in illo jejunio, oratione & passione effi-
cax fuit.

LXXI. Concedit Forerus principium Quod egerit esse personam: ergo persona egit per humanam naturam. Dicat autem mihi Forerus, quid illa persona sit sine divina natura: Et an persona illa principium, Quod agit, esse possit sine divinâ naturâ, cum tota Entitas ac essentia personæ consistat in divinâ natura: Adeò, ut, si quis dicat, personam Christi esse principium ut Quod actionum, non possit divinam naturam excludere. Quemadmodum in hominis actione & passione, licet illa fiat in corpore, non tamen anima potest excludi, ut demonstratum. Si autem ad personam refertur divina natura in illis actionibus; etiam suo modo rationem habet principii ut Quo agit illa persona in illis actionibus Mediatoriis.

LXXII. Quando igitur dicunt nostri, Christum secundum utramque naturam omnia opera Mediatoris percipere; non id ita intellectum volunt, quasi omnes actiones & passiones partiales subjectivè in se recipiat divina natura (Quandoquidem sine Foreri informatione scimus, quod divina natura pati & mori non possit.) Sed hæc est nostra mens, in illis passionibus corporis non otiosam esse divinam naturam, sed semper quod suum est agere & conferre: Quandoquidem non nuda hypostasis, sed divina natura, ut hypostasi λόγος terminata est, assumptam naturam semper adhibet ad expedienda & perficienda quælibet salutis nostræ opera atque munia. Nusquam enim operari caro potuit, nisi ex vi, imperio, voluntate, directione, sustentationeque Verbi, ut caro non tantum pateretur & moreretur, sed simul patiendo & moriendo æternam mortem vinceret, & caput serpentis contereret.

LXXIII. Atque hoc est quod Vigilus ait: *Talis hostia requirebatur, quæ ta MEDIA esset inter DEUM & homines, ut & morti succumberet per illud, quod hominis habebat, & mortem vinceret eo, quod divinitatem in se tenebat.* Vides ergo quòd nostra sententia ex asse conveniat cum hoc antiquitatis orthodoxæ testimonio.

LXXIV. Idem Vigilus: *Nisi, inquit, talis Mediator existeret qui de cœlestibus veniens conuideretur terrenis: Unde etiam medius erit, si utrumq; non habuerit? quia nisi talem dederis inter DEUM & homines, qui ita sit medius ut ex utroque utrumque sit, id est, ut & Deus sit propter divinitatis, & idem homo sit propter humanitatis naturam, humana divinis quomodo reconcilientur, non ostendis.*

LXXV. Irenæus lib. 3. loquitur hoc modo: *Mediatorem DEI & hominum per suam ad utrosque cognationem in amicitiam, & concordiam utrosque reducere, & facere, ut DEUS reciperet hominem, & homo restitueretur DEO: quâ enim ratione filii adoptionis esse possumus, nisi per filium, & nisi Verbum Caro factum esset, & nostræ naturæ sociatum esset? En expresse dicit, in Mediatore duas naturas esse, quia nos non possumus esse filii adoptionis, nisi is, qui naturâ filius est, assumsisset naturæ nostræ massam.*

LXXVI. Jam verò naturâ filius est per divinam naturam: ergo quia hæc sociata est nostræ naturæ, Mediator extitit: Quis igitur negabit, secundum Irenæum divinam quoque naturam pertinere ad Mediatorem constituendum.

LXXVII. Cyrillus quoque multis inculcat in Thesauri lib. 12. Mediatorem DEI & hominum Jesum Christum esse, non solum quia reconciliavit homines DEO, sed etiam quia naturaliter & substantialiter & DEUS & homo est unâ hypostasi. Et ibidem reddit rationem, cur Christus sit Mediator DEI & hominum, hanc ipsam: *Quia in eo DEUS & homo conjunguntur.* Coniunguntur autem non ut duæ personæ, sed ut duæ naturæ, ergo duæ illæ naturæ constituunt Mediatorem, & secundum utramque Mediator est. Idem statuit Epiphanius & Hieronymus.

LXXVIII. Nec his antiquitatis testimoniis (dicit Philippus Melancthon in respons. de controversia Stancari) antefertur mutilatum dictum in Longobardo, dist. 19. lib. 3. quod ex Augustino citatur, quod ait, Christum esse Mediatorem secundum humanitatem, non secundum divinitatem. Et tamen

D

in

“ in eodem loco pugnantiā mox citantur, unde nata est otiosa
“ distinctio de medio & Mediatore. Fatentur Christum secun-
“ dum utramque naturam medium esse, sed Mediatorem secun-
“ dum humanam naturam. Manifestum est autem, ideo dictum
“ illud insufficientes esse, quia tantum de passione loquitur, non
“ de victoria, non de intercessione perpetuā, quæ fit coram pa-
“ tre, non de perpetua conservatione Ecclesiæ.

LXXIX. Unicus Locus in Scriptura sacra est, quem alle-
gare solent Jesuitæ, Bellarminus, Becanus, Forerus & cæteri:
Nempe quod Paulus scribit i. Timoth. 2. v. 5. *Vnus Mediator Dei
& hominum, homo Jesus Christus*: Ubi particula *homo* repetitur,
(inquit Forerus d. l. ex Becano part. 3. Theol. Schol. cap. 20.
§ 3. & Bellarm. lib. 5. de Christo cap. 3.) *ut constet, secundum
quam naturam sit Mediator ut notavit Augustinus lib. 2. de peccato
Originali cap. 28. & serm. 11. de verb. Apostoli.* Verum committi
illa responsione fallaciam causæ, dudum vidit Melanchthon.
Quando ex Hieronymo ita respondet: *Nec dictum in Epistola
ad Timoth. excludit divinam naturam, quia nominat personam: Vnus
Mediator Dei & hominum, homo Jesus Christus: Christus autem est
nomen personæ, in quâ sunt duæ naturæ: quasi dicat: Hic homo Chri-
stus est Mediator, non alii homines, Abraham aut Moyses, de quo eti-
am scriptum est Deuter. 5. Ego steti inter Deum & vos & c. Sed
hic unicus Filius Dei est Mediator: quia hic assumptâ naturâ humanâ
est propitiator; non igitur inde sequitur, solam naturam humanam
mediatricem esse.*

LXXX. Quod attinet auctoritatem Augustini: Si ea vi-
deatur favere Jesuitis, opponimus illi primùm Hieronymum,
qui locum hunc in suo Commentario in i. Epist. ad Timoth:
ita, & quidem his ipsis verbis interpretatur: *Unus enim Deus & c.)
Unus enim Deus Pater & Filius & Spiritus sanctus. Homo Jesus
Christus) sicut unus Deus ita unus est Mediator inter Deum & homi-
nes universos: hoc est, nullus alius talis, nec Moyses, nec aliquis Pro-
pheta: Quia hic & homo erat & Deus. Sed quia de traditione
erat*

erat dicturus, ideo hominem solummodo nominat. [¶] Longè aliam
causam reddit Hieronymus, quàm Jesuita, ob quam hîc par-
ticula homo repetatur. Et Ambrosius quoque in priorem Epist.
ad Timoth. cap. 2. verborum Apostoli hanc adducit rationem:
*Missus enim à patre factus arbiter, reconciliavit Deum & homines, re-
formando eos ad agnitionem ejus. Quia enim unus est Pater & Fi-
lius, non personâ sed indifferentiâ naturæ, ut arbiter esset Dei & homi-
num, FILIUS DEI assumt à carne, homo natus est, ut Mediator Dei
& hominum esset Christus JESUS, id est, NON SINE DEITATE,
quia in Deo erat homo, & Deus in homine, & ut EX UTROQUE
ESSET MEDIATOR, & ut utrumque conciliaret, IN SE PRI-
MUM HOC FECIT.*

LXXXI. Addi etiam potest adhuc alia ratio: Nempe, quòd
Apostolus Mediatorem hîc hominem appellatet ad provocan-
dam in illum fiduciam nostram, ut eum nobis *ἑμεῶν* osten-
dat & proinde fidelem in his, quæ ad Deum pro nobis agenda
sunt.

LXXXII. Ultimò non potest negare Bellarminus, Fore-
rus vel ullus Jesuitarum, quòd ad Mediatorem inter DEUM
& homines requiratur, ut sit DEUS: At verò DEUS est, qui di-
vinâ naturâ præditus est, ergo ad Mediatorem constituendum
requiritur divina natura. Mediatorem autem esse est nomen
officii, ergo ad officium hoc requiritur Deitas: Si hoc: ergo
Mediator hoc suum officium præstare, & secundum illud ope-
rari non potest, nisi divina natura concurrat. *Talis enim requi-
sita fuit hostia, quæ media esset inter Deum & homines, ut mortem
subire & eandem superare posset.*

LXXXIII. Neque absurdum Jesuitis videri debet, quòd
ex nostrâ sententiâ sequatur, quòd Christus non tantum sit Me-
diator ipse, sed etiam sit Mediator ad se ipsum. Quandoqui-
dem in divinitatem Filii duplex cadit respectus: Unus, quo
natura simpliciter; alter, quo eadem natura sed officii partibus
determinata consideratur. Distinctis ergo hisce respectibus
observatis, absque omni absurditate dicitur Christus esse Me-
dia-

diator ipse & Mediator ad se ipsum. Mediator ipse quidem,
ratione officii, quippe quod neq; Patri, neq; Spiritui sancto con-
venit: sed ratione naturæ divinæ simpliciter considerata, quo-
niam hanc cum personis reliquis habet communem, d. citur
esse Mediator ad se ipsum, hoc est, ut jam ex Apostolo *1. Tim. 2.*
vers. 5, audivimus, *Mediator inter DEUM & hominem,* quo re-
spectu etiam *ἑαυτῷ,* sibi ipsi, mundum reconciliasse legitur
2. Corinth. 5. v. 18. 19. Et ad hujus imitationem ab Ambrosio
jam dictum est, *ut DEUM & hominem reconciliaret,*
in se ipso hoc primum fecisse.

FINIS.

99 A 6900

ULB Halle 3
002 622 092

SB

Repro

VD 77

13

DECIMATERTIA
 m Confessionem,
 ontinens
 ARTICULI III.
 De
T O M E.
 T O R E,
proposita
 ademiâ wittebergensi,
 RESIDE
ARTINI, SS. Th.
 o, Facult. Theol. Seniore,
 Præposito, ac p. t.
 niæ Rectore,
 ONDENTE
 PARO ROHRBACHIO,
 censi Franco.
Auditorio Collegii veteris
 a 15. Februarii.
 EBERGÆ,
 LOMONIS AVERBACH,
 M DC XXIX.